

ACC. NR. 139

Landskap: SKÅNE Upptecknat av: Hilding Andersson
Härad: FROSTA Adress: Holmbo
Socken: HOLMBY Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1923-24 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Uppteckningen rör

Skatten på Skarhult	1.
Orsjön	1.
Rövarekulans tivoli	2.
Från Romeleklint	2.
Rullstenen vid Bråån.	3.
Åsums pägen.	3.

139
139
1
Hilma Anderson från Frosta härad Skåne
Annexen, Hålsjöby.
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV
Gamla sagner. (Av dessa är nr 1, 2
och 5 hämtade ur boken "Frosta härades minnen, populär
framställning av G. Björkelund," Høby 1915.)

1. Skatten på Skarhult.

Det finns en gammal sägen, att i Skarhults källarvåning skall en stor skatt
vara nedgrävd. Historien om skatten är i själva verket historien om dess
efterforskande: En skattsökare gick ensam ned i källarvåningen och uppbröt
där en sten ur golvet, men då flög ur detta en drake, som sprutade eld och
etter. Mannen brotsade den förfärliga anblicken och bara spejade efter
guld, men i detsamma märkte han, att han stod i blod uppe under
armarna. Han ropade bönfallande om hjälp och kom nätt och jämt
med livet från sitt äventyr.

Mest bekant torde gårdsförvaltaren Ola Wallstedts försök att finna den
nedgrävda skatten vara. Han tog med sig den mest handfaste drängen
på godset och trängde oförskräckt ned i källarvåningen. Efter en stunds
vandring i de mörka gångarna kommo de två männen till en järudörr,
som de blott med mycket besvär fingo upp. Därefter seglade de i
ett baktråg genom ett kallarrum, som var fullt med ^(gull). Under tiden
hade Wallstedt blivit oväntligt färdig. Dock höll han modet uppe,
tills han kom till en ny järudörr. Innan han företog sig att öppna den,
ville han först titta genom myckelhålet och såg då en syn, som märkvärdigt
nog, föreföll honom ryslig och betog honom all lust till fortsatta under-
sökningar. Tett höru av rummet låg en stor, svart höna. Och den
hönan räddade den gängen skatten åt någon, som är modigare än Ola
Wallstedt.

2. Orsjön.

139

Om Orsjön i Norra Rörum har berättats följande: "För att hindra
boskapen att falla utför sjöns branta stränder tog man sig en gång
före att resa ett gärde kring den, men då arbetet var nästan färdigt,
hördes från djupet ett så förfärligt dån, att ingen vågade fortsätta
arbetet. Förbannelse vilar över sjön på grund av de många mord och
illdåd, som förr i tiden i denna ödsliga bygd begåtts, och därför lönar

J. S.

det sig ej att fiska i Orsjön. En man ville en gång med sänkblad mäta sjöns djup, men då han drog upp linan, var blystycket försvunnet, och ett blodigt bagghorn följde i stället med upp. Han tog hornet med hem, men om aftonen kom en pyssling och fordrade tillbaka sin fars "matsked". Mannen kastade då hornet över taket tillbaka till brottet."

3. Rövarekulans tivoli.

Efter gamla sägner har detta tivoli fått sitt namn därav, att där för längre tider tillbaka bodde rövare. Om deras utrotande omfattas följande: Rövarena rövade bort från bygderna däromkring både människor och djur. Här inföll deras boning ligger en stor gård. En natt skulle de bryta sig in där. Det fanns ett stort hål i väggen. Genom detta försökte de krypa in. Men jungfrun på gården var vakna, och hon tog en stor ryxa och ställde sig vid hålet. När den förste rövaren kommit in med huvudet, högg hon till, så att dennes huvud flög långt bort. Sedan drog hon in denne, så att nästa rövare kunde krypa in, och så skedde samma lunda med dem alla utom den siste. När denne såg blodet rinna, sprang han till deras boning och tog med sig skatterna samt flydde bort. De, som blevo halshuggna voro tillsammans 6 stycken. Det finns minnesstenar efter dem i Rövarekulan. Man måste erkänna, att det var en manhaftig piga.

4. Från Romeleklint.

Det berättas, att en jätte stod på Romeleklint och skulle kasta en sten på Holmby kyrka, men den kom lite för högt, därför träffade den inte utan blev liggande några hundra meter längre norrut. Den stenen sägs vara av den beskaffenheten, att den vänder sig, var gång den luktar nybakat bröd.

En annan sägen är denna att det någonstans på Romeleklint finns en järndörr, och att det från denna leder en underjordisk gång till Lund. Men så sägs ock, att ingen kan öppna den.

5. Rullstenen vid Bråän och Flörshall.

Mellan Högseröd och Lebbarp finner man ännu vid Bråän resterna av ett söndersprängt stenblock, som en gång var lika stort som ett hus och till formen klotrunt. Make till stenblock fanns ej vida omkring. Man berättar om det följande: 'En jätte, som bodde på Linderöds äsen upptäckte en gång långt i söder Högseröds nyss uppförda kyrka. Förgrymmad grep han det stora stenblocket och slungade det mot kyrkan. Men i samma ögonblick fick han se en skymt även av Ö. Sallerups kyrka, och hans arm drogs oemotståndligt i riktning mot den i det ögonblick, då han lät blocket fara. Då kom stenen att falla något öster om Högseröds kyrka, och där fick den ligga, ända tills man på 1890-talet behövde sten till gångbanorna vid Bredgatan i Lund.'

I norra Rörum finns ett annat jätteblock, som kallas 'Flörshall', emedan en jätte i Flör en gång slungat det mot Rörums kyrka. Troll och jättar ha alltid hållit till vid Flörshall, och många ha där sett underliga syner.

6. Åsums prägen.

Det berättas om en man, som hette Jöns Åkesson från Ö. Gärdstunga, att han en gång hade skickat ett strumpband, vilket han hade lagt om kakelugnen, med en sjukling till Åsums prägen. När denne fick se strumpbandet, som sjuklingen visade honom, sade han: 'Hälsa Jöns Åkesson, att han skall lägga bra i den, så står den sig nog.'

Hilding Andersson, j. 1905.

Elew vid Vilan 1933-34

Annehem, Holmby, Fresta härad.